

I. posiedzenie Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 16 stycznia 2012 r.

Obecni na posiedzeniu: Członkowie Komitetu: R. Jurkowlaniec, J. Tutaj, M. Zathey, A.M. Skorupa, M. Mielczarek, K. Smolnicki, T. Więckowski, J. Rymaszewska, R. Kołacz, R. Szelemej, M. Zawita, T. Krzakowski, A. Kalisz, M. Woron, J. Zaleski, G. Rychter, J. Rabczenko, J. Dudzik, W. Weihs, T. Lewandowski, P. Żuk, A. Jaroch, G. Roman, J. Waszkiewicz, R. Galar, S. Najnigier, U. Solińska-Marek, A. Grabowiecki, M. Wojtkowiak-Jakacka, **Stali Zastępcy:** J. Barańczak, A. Gospodarowicz, S. Ciok, B. Kutkowska, B. Cybulski, E. Karpińska-Bryke, M. Pasztetnik, R. Michalec, L. Jankiewicz, Z. Holinka, A. Ilczuk, M. Bednarska-Wajerowska, A. Nowak, **przedstawiciele UMWD:** M. Ciurla, T. Bogusz, M. Zankowski, A. Łysoń, M. Przytocka, **WARR:** M. Zaleska, T. Korf.

Plan posiedzenia:

1. Powitanie Członków Komitetu Sterującego i zaproszonych gości – Rafał Jurkowlaniec, Marszałek Województwa Dolnośląskiego.
2. Przedstawienie koncepcji Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego – Jerzy Tutaj, Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego.
3. Przedstawienie organizacji prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego oraz założenia kierunkowe – Maciej Zathey, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego.
4. Przyjęcie Regulaminu pracy Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.
5. Dylematy Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego – prof. Janusz Zaleski.
6. Przyszłość Dolnego Śląska - synergia celów i wysiłków – Grzegorz Roman.
7. Dyskusja.
8. Podsumowanie inauguracyjnego posiedzenia Komitetu Sterującego.

1. Powitanie członków Komitetu Sterującego i zaproszonych gości

Rafał Jurkowlaniec

- podziękował za przybycie na posiedzenie Komitetu Sterującego, jednocześnie przypomniał dotychczasowe działania na rzecz aktualizacji, w tym spotkania grup eksperckich w 2011 r.
- proces aktualizacji SRWD jest istotnym elementem kreowania polityki rozwoju Dolnego Śląska w zmieniającej się dynamicznie sytuacji społeczno – gospodarczej województwa zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej
- SRWD powinna być mapą działań, „rozkładem jazdy” określającym zadania do realizacji w województwie

2. Przedstawienie koncepcji Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego

Jerzy Tutaj

Zwrócił uwagę na najważniejsze akcenty, którymi powinna zająć się Strategia (**prezentacja nr 1**):
- obszary pogranicza,

I. posiedzenie Komitetu Sterującego SRWD 16.01.2012 r.

- wzmocnienie potencjału endogenicznego regionu,
- nastawienie na dialog z Komisją Europejską,
- podział przestrzeni Dolnego Śląska na obszary o specyficznych funkcjach.
- **koncentracja, porozumienie, nowe obszary wzrostu** – wybranie kluczowych projektów rozwojowych wynegocjowanych w subregionach. Porozumienie powinno umożliwić podjęcie współpracy przy wspólnym finansowaniu działań samorządów lokalnych i samorządu województwa oraz w negocjacjach ze stroną rządową i KE,
- Strategia powinna zawierać szerokie spektrum jako dokument programujący rozwój regionalny w szerszej perspektywie, wykraczającej poza minimum określone uregulowaniami prawnymi dla samorządu wojewódzkiego, w szczególności:
 - koordynację decyzji strategicznych w regionie;
 - wspieranie samorządów lokalnych;
 - uczestnictwo partnerów społeczno-gospodarczych i przedstawicieli świata nauki;
 - nadanie oddolnego sygnału o współpracy dla szczebla rządowego,
- najważniejsze jest określenie własnych celów i kierunków działań, a w dalszej kolejności dostosowanie ich do dokumentów krajowych i europejskich. Należy zachować elastyczność zapisów strategicznych, pozwalających na dostosowanie celów i priorytetów do zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej województwa.

3. Przedstawienie organizacji prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego oraz założenia kierunkowe

Maciej Zathey

Omawiając etapy prac nad aktualizacją Strategii przybliżył uczestnikom (**prezentacja nr 2**):

- zadania stojące przed Komitetem Sterującym oraz Forami Subregionalnymi będącymi częścią szerokich konsultacji społecznych – jako bardziej zinstytucjonalizowanych form działania nad aktualizacją Strategii,
- informacje o planowanej analizie SWOT, gdzie szczególny nacisk położony zostanie na wymiar terytorialny – zjawiska społeczno-gospodarcze nie występują w sposób jednorodny, a na danym obszarze może występować wiele wątków,
- planowane etapy prac nad wyznaczeniem Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) poprzez analizy obszarów wzrostu i obszarów problemowych dla województwa dolnośląskiego oraz jego subregionów,
- organizację 7 spotkań konsultacyjnych SRWD w regionie w ramach Forów Subregionalnych: we Wrocławiu (rozpoczęcie i zakończenie), Jeleniej Górze, Legnicy, Wałbrzychu oraz Kudowie Zdroju i Zgorzelcu (spotkania transgraniczne),
- konieczność przeprowadzenia oceny ex-ante – analizy trafności sformułowanych celów oraz możliwości implementacji zadań zawartych w zaktualizowanej SRWD.

4. Przyjęcie Regulaminu prac Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego

Jednomyślnie, przez aklamację, przyjęto REGULAMIN PRACY KOMITETU STERUJĄCEGO z uwzględnieniem zmiany w § 1 ust. 7 z:

„Członkowie Komitetu zobowiązani są do udziału w jego pracach oraz do rzetelnego wykonywania powierzonych im zadań.”

na:

„Członkowie Komitetu deklarując udział w jego pracach przyjmują zobowiązanie do rzetelnego wykonywania powierzonych im zadań będących przedmiotem prac Komitetu.”

5. Dylematy Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego

Janusz Zaleski

Zwrócił uwagę na wyzwania stojące przed aktualizacją SRWD (**prezentacja nr 3**):

- PKB na Dolnym Śląsku prawdopodobnie w 2015 r. przekroczy 75% średniej dla całej Unii Europejskiej co wpłynie na zmianę zasad korzystania przez region ze środków finansowych celu I w ramach Polityki Spójności 2014-2020,
- wąskie czy szerokie spektrum SRWD?,
- projekty kluczowe czy konkursy na projekty. Projekty kluczowe powinny być realizowane na Obszarach Strategicznej Interwencji (OSI) i wywołujące wieloletni efekt,
- dylemat terytorializacji – nie wyznaczać sztywnych granic, wyznaczone OSI jako mniejsze, bardziej skoncentrowane obszary,
- III generacja SRWD (I – nastawiona na budowanie tożsamości, II – nastawiona na absorpcję funduszy europejskich) – zasadny wydaje się powrót do założeń z pierwszej SRWD: większego nacisku na budowanie tożsamości regionu i podporządkowanie temu celowi działań strategicznych realizowanych przez województwo dolnośląskie (w przeciwieństwie do zbyt dużego rozdrobnienia celów),
- przygotowanie nowej strategii przypada na trudny okres związany z uwarunkowaniami zewnętrznymi oraz ich wpływem na stację wewnętrzną kraju. Jest to również okres przygotowań do nowej perspektywy finansowej UE, przy czym na obecnym dokumentami do których można się odnieść w pracach nad SRWD są: Strategia Europa 2020 i projekty regulacji prawnych, natomiast brak jest Wytycznych określających zasady realizacji Polityki Spójności po 2014 r. Podkreślenia wymaga również fakt, iż Strategia powstała w innych okolicznościach w stosunku do których znajduje się obecnie UE, zaś projekty regulacji nie są dla Polski i jej regionów do końca korzystne.

6. Przyszłość Dolnego Śląska – synergia celów i wysiłków

Grzegorz Roman

Przedstawił tezy dotyczące przyszłych wyzwań oraz koniecznych do podjęcia działań strategicznych:

- obecny kryzys (cywilizacyjny) należy potraktować jako szansę dla Dolnego Śląska – należy skupić się na rozsądnym, racjonalnym i skoncentrowanym wydatkowaniu posiadanych środków,
- istnieje niebezpieczeństwo stagnacji po osiągnięciu przez region poziomu 75% PKB UE – brak możliwości korzystania z dotychczasowych środków przy jednoczesnym braku zwiększenia poziomu rozwoju i wejścia do grupy państw najlepiej rozwiniętych,
- należy zwiększyć kompetencje marszałka (władz) województwa – m.in. poprzez wzmocnienie pozycji wobec gmin w zakresie budowlanym, planowania przestrzennego, gospodarki wodnej, geodezji i in. Zwrócenia uwagi wymaga jednak fakt, czy w ślad za zwiększaniem kompetencji samorządów województw kierowane są środki finansowe – zdarza się, że następuje wzrost kompetencji, bez zwiększania środków finansowych, co skutkuje ubożeniem regionów),
- należy wprowadzić możliwość udziału województwa we wpływach z podatku VAT,
- dochody województwa – środki dotacyjne powinny być wydawane 1)racjonalnie i 2)skutecznie: jasne zasady przyznawania dotacji, z określeniem jaką powinny przynosić stopę zwrotu,

I. posiedzenie Komitetu Sterującego SRWD 16.01.2012 r.

- nowa rola województwa: przywództwo w montażach finansowych np. konieczne w przypadku problematyki kompetencji w zakresie zarządzania i utrzymania dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. W chwili obecnej bardzo niewiele realizowanych jest projektów PPP, jeszcze trudniejsze są partnerstwa w układzie gmina – powiat – województwo),
- województwo powinno być:
 - **organizatorem** – bardziej skoncentrowana, niewielka liczba zadań, nastawienie na kooperację np. wsparcie współpracy gmin turystycznych nad stworzeniem spójnego produktu;
 - inwestorem** – zasady koncentracji środków i celów na najważniejszych zadaniach;
 - **podmiotem określającym reguły** przyznawania dotacji i/lub dofinansowania,
- szanse Dolnego Śląska – gęsta sieć miast, bogactwo surowców energetycznych, miedzi i surowców skalnych.

7. D y s k u s j a

Aleksander Marek Skorupa

- podkreślił, iż dalszych prac wymagają tematy rozwojowe Dolnego Śląska;
- zwrócił uwagę na najważniejsze potencjały oraz wyzwania stojące przed Dolnym Śląskiem – usprawnienie połączeń kolejowych wewnątrz i na zewnątrz regionu, surowce skalne (naturalne) i ich wywóz (w tym degradacja dróg lokalnych), energetyka
- zadeklarował wsparcie Wojewody Dolnośląskiego oraz swoich służb dla działań Komitetu Sterującego i budowania współpracy w regionie.

Roman Galar

- zrównoważony rozwój – kto widział go na żywo?
- potrzebna nam „żywa i sceptyczna inteligencja” w procesie wyborów działań i rozwiązań dla Dolnego Śląska,
- należy dokonać przewartościowania dotychczasowych postaw w związku z trwającym kryzysem, w szczególności w kontekście problemu migracji osób wykształconych i tym samym tzw. finansowania ze strony Polski „drenażu mózgów”.

Sławomir Najnigier

- czym jest projekt regionalny? Obecnie przyjęte kryteria przyznawania środków są niekorzystne, umożliwiając realizację zbyt małych i mało przydatnych z punktu widzenia rozwoju województwa projektów, nie będących projektami o zasięgu regionalnymi,
- jak specjalizować poszczególne obszary – przygotowanie oferty współpracy dla poszczególnych subregionów (oferty turystyczne, edukacji regionalnej i in.),
- SRWD powinna zawierać rdzeń działań – obszary: infrastruktura, zdrowie, edukacja,
- ujęcie zadań w tabelę celów oraz tabelę alokacji (proporcja środków jakie mogą być przeznaczone na określone działanie/cel),
- realizacja przedsięwzięć winna się odbywać z zasadą koncentracji środków, a nie ich rozproszenia.

Jarosław Barańczak

Warunki dla zrównoważonego rozwoju Dolnego Śląska:

- bezpieczeństwo energetyczne regionu – stabilność,
- potrzeba sprawniejszej koordynacji kompetencji w województwie w zakresie:
 - 1) planowania przestrzennego;

I. posiedzenie Komitetu Sterującego SRWD 16.01.2012 r.

- 2) sieci transportowej – ogromne potrzeby, zwłaszcza jeśli chodzi o kolej. Ale realizowany jest także szereg działań np. Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – wartością dodaną tych działań jest doświadczenie samorządów we współpracy w montażu finansowym ze stroną rządową¹;
 - 3) programu budowy/odbudowy dróg wodnych – do tej pory obowiązywały niekorzystne rozwiązania prawne znacznie utrudniające prowadzenie inwestycji w tym zakresie,
- priorytetem powinno być nastawienie regionu na absorpcje przedsiębiorczości krajowej i zagranicznej oraz sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu.

Krzysztof Smolnicki

- "zrównoważony rozwój" jest zasadą konstytucyjną ,
- możliwość zwiększenia efektywności ekologicznej np. poprzez zmniejszenie zużycia energii na jednostkę PKB? (istotne również z uwagi na przewidywany wzrost cen energii)
- czy będą konsultacje z innymi regionami np. problem międzywojewódzkiej transgraniczności w przypadku Doliny Baryczy?

Maciej Zathej

- konsultacje społeczne będą przeprowadzone z udziałem sąsiednich województw – szeroka współpraca i debata województw już trwa m.in. w ramach inicjatywy dla Polski Zachodniej.

Marcin Zawila

najważniejsze wyzwania, na które powinna znaleźć odpowiedź zaktualizowana SRWD:

- jaka tożsamość Dolnego Śląska,
- jaka tabela alokacji środków,
- rozwinięta turystyka,
- wskazane byłoby opracowanie wspólnego programu rozwoju, jako strategii rozwoju funkcjonalnych obszarów przygranicznych (np. w rodzaju EUWT),
- zamiast nazwy subregiony używać „ziemie” np. Ziemia Wrocławka, Ziemia Legnicko-Głogowska.

Grzegorz Rychter

- zbyt mało konsultacji przygranicznych – postępujący proces polegający na rozwijaniu działalności polskich przedsiębiorstw w obszarach przygranicznych Niemiec i Czech wymaga większej uwagi,
- wskazane byłoby przeprowadzenie analizy oddziaływania gospodarek regionów państw sąsiednich na Województwo Dolnośląskie.

Roman Szelemej

- należy przygotować się, że przed nami jeszcze 10 lat kryzysu – a więc „normalnego” wydawania środków finansowych (zgodnego z posiadanymi środkami) – to jest dla nas szansa, na budowanie, racjonalne wydawanie, dobry przykład także w Europie.
- w dalszym ciągu należy skupić się na inwestycjach infrastrukturalnych – południe województwa jest niewystarczająco skomunikowane z resztą regionu (proces pogłębiania się tego zjawiska trwa od 20 lat),

¹ 2011: http://bip.msw.gov.pl/portal/bip/237/17721/Narodowy_Program_Przebudowy_Drog.html

2012: <http://bip.msw.gov.pl/portal/bip/241/>

I. posiedzenie Komitetu Sterującego SRWD 16.01.2012 r.

- co z miedzią w LGOM-ie – podjęcie rozmów na temat tego obszaru świadczy, iż staramy się zapobiec powtórzeniu sytuacji jaka miała miejsce z węglem w obszarze Wałbrzycha w latach 90-tych.

Jan Waszkiewicz

- kryzys wiąże się również z przewartościowaniem gospodarczym pod kątem przesunięcia centrów rozwoju z Europy do Azji
- nowa SRWD to strategia na lata trudne,
- co z solidarnością w Europie, jaki będzie strumień pieniędzy?
- napływ inwestycji zagranicznych nie będzie tak żywiołowy,
- trzeba skupić się na endogennych czynnikach rozwoju – uwzględniając także możliwości transgraniczne Kotliny Kłodzkiej, powiatu zgorzeleckiego oraz możliwości wzmocnienia połączeń obszarów Republiki Czeskiej,
- specyfika elektrowni wiatrowych wywołuje „dudnienie energetyczne” – elektrownia w Młotach k. Bystrzycy Kłodzkiej umożliwiłaby bardziej racjonalne gospodarowanie energią elektryczną (w tym obsługa niemieckich elektrowni wiatrowych),
- pamiętajmy, że w kolejnych latach czeka nas ubytek ludzi młodych,
- Dolny Śląsk winien być pokazywany w szerszym ujęciu (np. z obszarami przygranicznymi, czy też w kontekście całego obszaru europejskiego).

8. Podsumowanie inauguracyjnego posiedzenia Komitetu Sterującego

Maciej Zathey

- potrzebna nam „żywa i sceptyczna inteligencja” w procesie wyborów działań i rozwiązań dla Dolnego Śląska (za prof. Romanem Galarem),
- pamiętajmy o zasadzie zrównoważonego rozwoju i racjonalizacji działań,
- należy zadać sobie pytania jakie korzyści będą mieli mieszkańcy regionu nowej Strategii?

Następne posiedzenie odbędzie się za ok. 6 tygodni, prawdopodobnie w Wałbrzychu.

Załączniki:

1. Uchwała nr 1 Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 stycznia 2012 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu pracy Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.
2. Prezentacja – Jerzy Tutaj - Koncepcja Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.
3. Prezentacja – Maciej Zathey - Organizacja prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego oraz założenia kierunkowe.
4. Prezentacja – Janusz Zaleski - Dylematy Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Członek Zarządu
Województwa Dolnośląskiego

Jerzy Tutaj

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Rafał Jurkowiec

Dyrektor Departamentu
Rozwoju Regionalnego

Maciej Zathey

p.o. Dyrektora Wydziału
Koordynacji Polityki Regionalnej

M. Bećka - Kasper
M. Bednarska - Wajerska